

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z BIOLOGII DLA LICEUM W ZESPOLE SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH IM. AK W BIELSKU-BIAŁEJ

Na lekcjach biologii będą oceniane:

- Wiadomości przedmiotowe zgodne z podstawą programową i programem nauczania z uwzględnieniem wymagań podstawowych i ponadpodstawowych . O wymaganiach edukacyjnych i egzaminacyjnych uczniowie będą informowani przed realizacją zajęć, na początku roku szkolnego.
- Umiejętności przedmiotowe: analiza i interpretacja źródeł pisanych i niepisanych, dostrzeganie związków przyczynowo – skutkowych i czasowo – przestrzennych, porównywanie, wnioskowanie, korzystanie z różnych źródeł informacji.
- Umiejętności ponadprzedmiotowe – osiąganie znaczących wyników konkursach przedmiotowych, umiejętność prowadzenia dyskusji, zaangażowanie, odpowiedzialność za podjęte zadania.

Celem oceniania osiągnięć ucznia z biologii jest:

- Wspieranie działań ucznia i motywowanie go do dalszej pracy,
- bieżące informowanie o poziomie osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- wdrażanie do systematycznej pracy , samokontroli i samooceny,
- pomoc w samodzielnym planowaniu rozwoju ucznia ,
- dostarczanie rodzicom , nauczycielom , dyrekcji , nadzorowi pedagogicznemu informacji o postępach , trudnościach i uzdolnieniach ucznia ,
- uświadomienie uczniowi poziomu jego osiągnięć względem możliwości oraz stosunku do odpowiednich wymagań edukacyjnych ;

Sprawdzanie osiągnięć uczniów – podstawą do oceny będą:

1. Każdy uczeń powinien otrzymać w ciągu semestru minimum trzy oceny (pięć w klasach z rozszerzeniem przedmiotu)
2. Odpowiedź ustna –z trzech ostatnich lekcji
3. Kartkówka –niezapowiedziana , z trzech ostatnich lekcji
4. Sprawdzian, test –zapowiedziany tydzień wcześniej , z jednego lub więcej działów – wpisany do dziennika tydzień wcześniej
5. Zadanie domowe – obowiązkowe i nieobowiązkowe (dla chętnych)
6. Inne: aktywność na lekcji, referat, udział w konkursach, przygotowanie materiałów na lekcje, przeprowadzenie fragmentu lekcji, praca w grupie, praca z tekstem.
7. Uczeń zobowiązany jest przychodzić na lekcję przygotowany do zajęć oraz przynosić zeszyt, podręcznik i przybory do pisania.
8. Ilość i częstotliwość form sprawdzania jest zależna od poziomu, możliwości i profilu klasy i w zależności od realizowanego programu modyfikowana.

Kryteria oceny umiejętności i wiadomości są następujące:

a) Odpowiedź ustna:

- bezbłędna, samodzielna i wyczerpująca lub wykraczająca poza program nauczania, wskazująca na szczególne zainteresowanie przedmiotem – **celujący**
- bezbłędna, samodzielna i wyczerpująca – **bardzo dobry**
- bezbłędna, samodzielna i niepełna – **dobry**
- braki i luki w opanowaniu podstawowych wiadomości, pomoc nauczyciela przy wypowiedziach – **dostateczny**
- wyraźne braki, wypowiedzi tylko z pomocą nauczyciela – **dopuszczający**
- brak odpowiedzi, całkowity brak zrozumienia problemu – **niedostateczny**

b) Ocena prac pisemnych – skala punktowa przeliczona na oceny

1. niedostateczny	0% - 29% pkt.
2. dopuszczający	30% - 49% pkt.
3. dostateczny	50% - 69% pkt.
4. dobry	70% - 89% pkt.
5. bardzo dobry	90% - 95% pkt.
6. celujący	96% - 100% pkt. (i ewentualnie zadania dodatkowe)

c) Zapowiedziane pisemne formy sprawdzania wiedzy są obowiązkowe. Uczeń który opuścił sprawdzian powinien napisać go w ciągu tygodnia od dnia powrotu do szkoły, np. na konsultacjach, po uzgodnieniu terminu z nauczycielem.

d) Zapowiedziane prace pisemne nie powinny być, bez szczególnie ważnych powodów, przekładane na inny termin.

e) Jeżeli prace pisemne napisane są nieczytelnie lub rażąco nieestetycznie mogą nie podlegać sprawdzeniu, z wyjątkiem tych uczniów, którzy mają opinię o dysfunkcjach.

Poprawa osiągnięć edukacyjnych:

1. Uczeń ma obowiązek uzupełnić braki wynikające z absencji w szkole.
2. W przypadku nieobecności na sprawdzianie pisemnym, uczeń ma obowiązek zaliczenia go po wyznaczeniu terminu przez nauczyciela.
3. Uczeń ma prawo do jednorazowej poprawy oceny niedostatecznej ze sprawdzianu w ciągu dwóch tygodni od daty poprawionego sprawdzianu, po uzgodnieniu terminu i formy z nauczycielem.
4. Ocenę pozytywną uczeń może poprawić w terminie i formie uzgodnionej z nauczycielem.
5. Uczeń może poprawić ocenę niedostateczną z odpowiedzi ustnej w sposób ustalony przez nauczyciela.
6. **Nienapisanie przez ucznia sprawdzianu spowoduje obniżenie oceny na koniec semestru lub roku szkolnego.**

Nieprzygotowanie do zajęć:

1. Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do lekcji
  - ✓ raz w ciągu semestru - przy 1 godzinie zajęć tygodniowo
  - ✓ dwa razy w ciągu semestru - przy 2 lub więcej godzin tygodniowo, co zgłasza nauczycielowi na początku lekcji
2. Nieprzygotowanie do zajęć nie obejmuje zapowiedzianych form sprawdzania wiedzy i umiejętności.
3. Po wykorzystaniu uprawnienia do zgłoszenia nieprzygotowania, kolejny brak zadania nauczyciel odnotowuje w dzienniku wpisując „bz” i dodatkowo może ucznia przepytać z zakresu materiału obejmującego pracę domową.

Prezentacja wyników uczniów:

1. Każda ocena jest jawna – uczeń jest informowany ustnie lub pisemnie, jaką ocenę otrzymał.
2. O proponowanej półrocznej ocenie niedostatecznej/ nieklasyfikowaniu uczniowie są informowani na miesiąc przed konferencją klasyfikacyjną, a o pozostałych ocenach na tydzień przed konferencją klasyfikacyjną.
3. W przypadku stwierdzenia niesamodzielnosci pracy podczas pracy pisemnej, nauczyciel odbiera prace i wpisuje ocenę niedostateczną (ocenę ze sprawdzianu uczeń może poprawić w ciągu tygodnia)

Wymagania ogólne na poszczególne stopnie szkolne:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania i posługuje się nim z biegłością lub opanował wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania,
- wykazuje szczególne zainteresowania biologią,
- prezentuje swoje wiadomości biegle posługując się terminologią biologiczną, z erudycją, używając poprawnego, bogatego słownictwa,
- potrafi stosować zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- dokonuje analizy lub syntezy zjawisk i procesów biologicznych,
- wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach,
- potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- bierze udział w konkursach biologicznych na terenie szkoły i poza nią.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- wykazuje zainteresowania biologią,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- samodzielnie kojarzy fakty i logicznie wyjaśnia mechanizmy procesów biologicznych,
- bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji,
- potrafi planować i bezpiecznie przeprowadzać doświadczenia i hodowle przyrodnicze,
- prezentuje swoją wiedzę posługując się poprawną terminologią biologiczną oraz w sposób poprawny językowo,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, podatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów typowych, w trudniejszych korzysta z pomocy nauczyciela,
- potrafi zaplanować proste doświadczenie lub obserwację oraz wyciągnąć wnioski,
- w odpowiedzi nie wyczerpuje tematu, popełnia drobne błędy,
- jest aktywny na lekcji.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu biologii, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela korzysta takich źródeł wiedzy jak: słowniki, encyklopedie, tablice, wykresy, itp.,
- zna podstawowe fakty, pojęcia i prawidłowości biologiczne i interpretuje je przy pomocy nauczyciela,
- podczas odpowiedzi popełnia nieliczne błędy,
- wykazuje się aktywnością na lekcjach w stopniu zadowalającym.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- wykonuje proste zadania i polecenia o bardzo małym stopniu trudności, pod kierunkiem nauczyciela,
- podczas odpowiedzi popełnia liczne błędy (merytoryczne i w sposobie prezentowania), nie używa terminologii biologicznej,
- zna podstawowe fakty, pojęcia i prawidłowości biologiczne,
- jest mało aktywny na lekcji.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- nie zna podstawowych terminów, pojęć i procesów biologicznych,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy, wykonywaniu prac domowych, prowadzeniu notatek,
- nie podejmuje próby rozwiązania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji.

Oceny semestralna i roczna ustalane są na podstawie średniej ważonej:

$$\text{Ocena końcowa} = \frac{\text{Suma iloczynów ocen cząstkowych i ich wag}}{\text{Suma wag}}$$

Przyjmuje się następujące wagi ocen:

- Sprawdzian/ poprawa sprawdzianu – waga 3
- Odpowiedź ustna i kartkówka/ poprawa – waga 2
- Pozostałe oceny – waga 1 lub 2 (každorazowo ustala nauczyciel i informuje uczniów)
- Sukcesy w konkursach – waga od 1 do 3 w zależności od rangi konkursu (každorazowo ustala nauczyciel)

Skala ocen:

1.	niedostateczny	- poniżej 1,70
2.	dopuszczający	- 1,70 – 2,69
3.	dostateczny	- 2,70 – 3,69
4.	dobry	- 3,70 – 4,69
5.	bardzo dobry	- 4,70 – 5,70
6.	celujący	- powyżej 5,70

W szczególnych przypadkach nauczyciel może odstąpić od w/w zasad.

Pozostałe zasady są zgodne ze szczegółowymi warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego uczniów (Statut Liceum Ogólnokształcącego, Dział V)

Przedmiotowy system oceniania obowiązuje od roku szkolnego 2023/2024 do nowych ustaleń Komisji Przedmiotowej.

W przypadku przejścia na naukę hybrydową lub zdalną ogłaszany będzie aneks do PSO